

162522

HECHALUC LOFECAR FÜZETEK.

Будемек.
ручим

5706

A kötet tartalma:

Előszó a vezetőkhez	I. old.
Purim története	1. "
Purim Tel Avivban	11. "
Megjegyzés a "A mi Purimünk" c. szín- darabhoz	15. "
"A mi Purimünk" /gyermekdarab/ . . .	19. "

ELŐSZÓ

A VEZETŐKHOZ, de a gyermekek is meghallgathatják.

PURIM-ra készülünk. Mellékelten közöljük azt az anyagot, amelynek felhasználásával reméljük, hogy vidám és kellemes purimot tarthatunk. Nem merev, betanult "szereplésre" gondolunk mostani purimunkkal kapcsolatban, hanem olyan szabad és vidám purimra, amit most különösen nagyon megőrdemlünk.

Egyetlen gondolatra szeretnénk ezzel kapcsolatban rámutatni. A mostani purimnál arra kell gondolnunk, hogy a zsidóságnak sok purimi története volt már. De akármilyen is történt velünk, akármilyen sereggel és erővel is törték ellénk, a végén minden esetben a Hámánok pusztultak és népünk került ki a küzdelemből győztesen. Ez az, amiért az idén, amikor még nem vagyunk mentesek a gyásztól, mégis mulatságra és vidámságra mérünk gondolni.-

PURIM TÖRTÉNETE.

=====

A zsidóknak sokszor volt már rossz dolguk. Tudjátok ti ezt most éppen elég jól. Most egy olyan történetet fogok elmesélni, amikor ugyan- csak nehéz sorból sikerült szerencsésen megmenne - külniök.

Régen történt ez, messze országban. Ugy hívták ezt az országot, hogy Perzsia, a királyt pedig, aki éppen akkor uralkodott, Ahasvérosnak. - Felesége is volt ennek a királynak, annak a neve meg Vasti volt. Elég furcsa név, nem mondom, de mondtam, hogy ez a történet nagyon régi és nagyon messze is történt, kiztosan akkor ilyen nevek voltak divatosak. Ahasvéros és Vasti boldogan éltek tündérszép palotájukban, amikor egyszer, hogy-hogy-nem, nagyon összeveszttek. Elő szokott ez fordulni néha a házastársak között, de Ahasvéros és Vasti annyira összeveszttek, hogy ki sem akartak békülni többé. Vasti elköltözött a királyi palotából, látni sem akarta a királyt, Ahasvéros meg élt a palotában, nem is mondom, hogy egyedül, mert annyi volt körülötte a barátok, meg a szolgák, meg mindenféle léhütek tömege, hogy a számukat sem tudta. Mégis rosszul érezte magát asszony nélkül. Amint egyszer is éppen nagy egyedül buslakodik palotája szép terrasán, arra megy legfőbb barátja és tanácsadója, Hámán.

-Uram, királyom, ha meg nem veted szerény szolgád alázatos kérését, mond meg nekem, miért buslakodol ennyire. - Így beszélt Hámán alázatosan és hizelkedve, pedig nem nagyon szeretete a királyt. Rossz ember volt ez a Hámán nagyon, senkit sem szeretett igazán. De a király hitt mézes-mázos beszédének, azt hitte Hámán a leghüségesebb minisztereinek egyike.

-Kedves vagy Haman, hogy így gondolat viseled, azt is észreveszed, ha szomorú vagyok. Hát, -tudod, azt hiszem az asszony hiányzik neked. Legjobb lenne neked még egyszer megnázason.

-Király vagyok, királyi feleség kellene neked. Szeretném kiválasztani azt az asszonyt, aki a legméltóbb hozzám, a legszebb a világon, a legkedvesebb, királyi feleségnek való igazán. Arra gondolok, hogy összegyűjtjük nagy birodalmam összes leányát. Kiválasztjuk közülük a legszebbet, az lesz az én feleségem, királynői koronával azt illetem.

A király nem gondolkozott soká. Azonnal összehívta kengyelfutóit és hírnökeket, mert abban az időben az volt a szokás, hogy hírnökök vitték szét az országban az új rendelkezéseket és új híreket, és ki is adta a parancsot.

-Hírnökeim és kengyelfutóim, országom összes hírvivői! Szaladjatok, fussatok, rohadjatok és vigyétek szét királyi akaratomat. Mához két hétre birodalmam összes ifjú leányai palotámban gyűljenek össze. Kiválasztjuk közülük a szépeket, a szépek közül is a legszebbeket és a legeslegszebbet királynőmmé teszem, királynői koronámmal díszítem.

A kengyelfutóknak sem kellett több. Lóra pattant az egyik, csónakba szállt a másik, gyalogosan indult meg a harmadik, mindegyik sietett, mindegyik igyekezett, mindegyik hirdette szerte az országban a király akaratát.

-Lányok, lányok jöjjetek, a királyi várban gyűjjetek, királynőt választ a király, egyitekre jó sors vár.

Izgatottak lettek persze a lányok nagyon. Mindegyik szeretett volna királynő lenni, fényes trónon ülni, aranyos palástban járni, királyi koronát viselni. Királynőnek lenni nem volt rossz dolog abban az időben. Soha annyi lány nem állt vágyakozva a tükre előtt, mint akkor. Minden lány a haját igazgatta, a mosolyát próbálgatta, szép ruháját választotta. Csupa készülődés volt az egész ország két egész héten keresztül. Akkor megindult az áradat a főváros felé. Jöttek, a világ minden tájáról jöttek a lányok. Jöttek a szépek, jöttek a még szebbek, jöttek a legcseszesebbek. A csunyák sem maradtak otthon. Ki tudhatja, -Istene, ki tudhatja milyen egy igazi király izlése, ki fog neki tetszeni igazán. Az udvarhölgyeknek meg annyi dolguk támadt, mint még soha az életben. Szépitették a lányokat, fésülgették, öltöztették, illatosították. A lányok között olyan nagy volt az izgalom, hogy az utolsó napokon már beszélni sem lehetett velük.

Végül is eljött a várva-várt nap. Az egész város úgy zugott, mint valami méhkas. A lányok összegyűltek a királyi palota nagy fogadótermében, és mindegyik olyan izgatott volt, hogy a ruhájukon keresztül látszott a szivük dobogása.

A király fennült a trónusán. Mellette Hámán. A lányok elvonultak lassu menetben a trónus előtt. A király megnézte az egyiket, a másikat, a harmadikat és csak intett, mehetek tovább. Talán a huszadik lánynál tartottak, amikor ahasvéros hirtelen felpattant ültéből. Egy csodálatosan szép lány állt éppen előtte. Ugy ragyogott a lány szeme, mint valami drágakő, a haja hosszú volt, két fekete, fényes fonata majd a térdét verte. A király megszólította:

-Ki vagy te tündérszép leányzó, mi a neved, honnan jöttél, ki az apád ?

-Eszter vagyok én, -szólt a lány kedvesen és egyszerűen, -itt élek a te országodban Fenséges Uram. Apám nincs nekem, meghalt már régen, anyám sincsen, árva vagyok. A nagybátyám nevelt, az ő házában élek, oda fogok visszatérni innen.

-Dehogy fogsz visszatérni, dehogy, -rázta a fejét a király csaknem mérgesen - itt maradsz az én palotámban örökre. Ha ugyan te is akarsz, az én édes feleségem lenni.

-Eszter csak némán intett a fejével, szólni sem tudott a meghatottságtól, soha sem gondolt volna ő, a szegény árva, zsidó lány, hogy hatalmas királynő lesz valaha belőle. Mert elárulhatom nektek titokban, hogy Eszter zsidó volt, rendes, becsületes, jó zsidó. Mondta is neki Mordeoháj ő nagybátyja, amikor elbűsuzott tőle:

-Eszter, soha egyetlen pillanatra se felejtsd el, hogy zsidó vagy, ha idegen nép királynője is lett belőled. Zsidó vagy és a zsidó nép sorsa kell, hogy a sziveden feküdjön.

Eszter megint csak némán intett, de a szemén látni lehetett, hogy meg fogja tartani nagybátyjának tett ígéretét. Még is tartotta. Ezt akarom most elmesélni.

Mondtam már, hogy Hámán gonosz ember volt. De azt még nem mondtam, hogy büszke és hiu is volt egyben. Egy nap azt találta ki, hogy minden embernek, aki meglátja őt az uccán, a földön le kell borulnia. Ahogy járt kelt az uccákon és a tereken, minden ember térdre esett előtte. Csak éppen Mordechnáj nem volt erre az esztelen-

ségre hajlandó. Ember előtt én nem borulok térdre.-mondta barátainak,- és igaza volt. Csak-hogy Hámán rettenetesen megharagudott. Ki az az ember, aki az én parancsaimat nem követi, - kérdezte dühöngve.-Én azt az embert meg fogom ölni.-És amikor Mordechájat semmi fenyegetéssel sem lehetett rávenni a leborulásra, Hámán már egészen magánki kívül volt. Pedig én azt hiszem, hogy Mordechájnak volt igaza, én sem tettem volna másként. Egyszer pedig olyan dolog történt, ami Hámán haragját még csak jobban fel-mérgeztette Mordecháj ellen.

A király mindennap felíratta egy nagy könyvbe mindazt az érdekeset, ami vele meg az országgal történt. Ezt a könyvet egy nagy tudós írta napról-napra és egy héttelkattal őrzött teremben tartotta. Így éjtszaka a király sehogysen tudott elaludni. Forgolódott ágyában jobbról-balra, de sehogysen jött álom a szemére. Végülis elhívatta a történetkönyvének tudós őrzőjét és kinyitatta ott, ahol éppen kinyilt és elrendelte, hogy felolvassanak neki belőle. Azt gondolta ugyanis, hogy a nosóktól talán majd sikerül elaludnia.

A tudós pedig ezt olvasta a könyvből. "Volt egyszer a királynak két gonosz szolgálja. Meg akartak ölni a királyt. De egy hűséges alattvaló, akit Mordechájnak hívtak, megmentette a király életét."

- Jaj,- mondta Achasvéros - már majd nem elfelejtettem ezt a történetet, és monda, milyen jutalmat kapott Mordecháj, életén megmentője?

A könyv tudós őrzője lapozgatott előre, lapozgatott hátra, de Mordecháj megjutalmazásáról sehol sem volt szó. - Ügy látszik -

mondta kicsit félve, hogy elfelejtkeztek megjutalmazni a király megmentőjét, - nem kapott meg eddig semmit.

- Na, akkor majd most fogjuk megjutalmazni. És korán reggel, amikor meglátta Hámán, azonnal meg is kérdezte. - Mondd Hámán, te a tanácsadóm vagy, azért vagy, hogy tanácsokat adjál, mond meg nekem, mivel jutalmazzam azt az embert, akit nagyon szeretek és nagyon ki szeretnék tüntetni.

Hámán azt gondolta magában, hogy az az ember, akit a király nagyon szeret és nagyon ki akart tüntetni, nem lehet más, csak ő saját maga. Olyan jutalmat is ajánlott, ami az ő hű szívének nagyon jól esett volna.

- Öltöztesse fel a király azt az embert a király legszebb ruhájába, adják rá a király koronáját, ültessék fel a király legszebb lovára és vigyék végig a várcson. Kengyelfutók szaladjanak előtte és hirdessék nagy hangon. - "Ez az az ember, akit a király nagyon szeret, ezt az embert akarta kitüntetni."

- Jól van, Hámán, menj el Mordecháj házába, öltöztessd fel a legszebb ruhába, tedd fejére a koronát, add rá királyi palástomat, ültessd fel hófehér lovarra, menj vele végig a városban és hirdesd, hogy mennyire szeretem őt, életen megmentőjét.

Hámán állt leesett a csodálkozástól. - Hova menjek, kihez menjek, kit öltöztessék Mordecháj? - dadogta kétségbeesetten. De hát a királyi parancs, az parancs. El kellett mennie nagy ellenszögéhez, föl kellett öltöztetnie királyi ruhába, végig kellett kísérnie egész Susán városán. A szíve majd meghasadt, miközben harsány hangon ordította. "Susán lakói idenéztek, ezt az embert szereti a király" - És rá kellett mutatnia Mordechájra. - Ezt akarta kitüntetni.

Hamán haragja most már nem ismert mértéket. Nagy gonoszságában már nemcsak Mordechájra haragudott, de a népére is. Így van ez már olyan néppel, amelyik nem a saját hazájában lakik. Ki van szolgáltatva a kényurak gőgjének és vak dühének. Hamán is azért haragudott a zsidókra, mert tudta, hogy kevesen vannak és a gyöngék, ha bántják őket nem tudnak visszaütni. Ki fogom irtani a zsidákat, mondta, ki én, nem marad ebben az országban hírmondójuk sem. Es ezzel már ki is adta a parancsot, hogy néhány nap múlva, akár 14.-én meg kell ölni az ország minden zsidó lakcsát, öregeket, gyerekeket, mindenkit. A zsidók persze nagyon kétségbe estek. Tudták, hogy kevesen vannak, a rengeteg perzsa ellen semmi sem védi őket. Mert tehetetlennek látszott a helyzetük. Egyszer csak az egyiknek eszébe jutott Eszter.

- Talán Eszter nem hagy el bennünket, ha ő meg is menekülne a király palotájában, menjünk el őhöz és kérjünk tőle segítséget.

Mordecháj el is ment Eszterhez és emlékeztette őt arra az ígéretére, hogy nem fogja elhagyni a zsidó népet. De Eszter helyzete nem volt olyan könnyű, mint ahogy gondolták. A palotában senki sem tudta róla, hogy zsidó, de még ennél is sokkal nagyobb baj volt, hogy nem tudott a királlyal beszélni. Ahasvéros rettenetes nagy ur volt, nem lehetett be hozzá akárki, de még a felesége is csak akkor, ha Ahasvéros üzent érte és hívatta. Eszter kétségbe volt esve.

- Istenem, mit tegyek, hogy segíthetnék, mondta az udvarhölgyeinek, - feltétlenül beszélnem kell a királlyal. Lesz, ami lesz, én bemegyek hozzá.

- Jaj Istenem, ne tedd, jaj Istenem ne

tedd, sikkogtak az udvarhölgyek, tudod, hogy a halálfia az, aki hívás nélkül be megy a királyhoz.

De Esztert nem lehetett lebeszélni. Azonnal öltözködni kezdett, felvette a legdiszesebb ruháját, fejére tette a tündökletes királyi koronáját és elindult a király lakosztálya felé. Az udvarhölgyek utána, a ruhájába fogózkodtak, húzták visszafelé, sehoggy senki akarták engedni, mert biztosra vették, hogy a király megöletti őt is, ahogy megöletett mindenkit, aki királyi parancsának ellenszegült. Eszter már a trónterem ajtajához ért, az udvarhölgyek még ott is megpróbálták visszatartani és még ott is a fülébe sugták. Ne menj Eszter, maradj Eszter.

De Eszter ment. A király fönt ül hatalmas aranytrónusán, kezébe tartotta nagy aranykerenypálcáját. Haragosan rántotta össze szemöldökét, amikor meglátta, hogy valaki hívása nélkül feléje tart. És Eszter ment. Az udvarhölgyek az ajtóban remegve várták, hogy mi fog történni. Eszter odaért a trónus elé és leberult az aranylépcsőkre. Ahogy s pedig felállt, egy pillanatra dermedt csend volt a teremben és akkor és akkor a király Eszter felé nyújtotta aranypálcáját és megérintette vele a vállát. Az udvarhölgyek nem bírtak magukkal, csaknem felsikoltottak az örömtől, mert tudták, hogy a király megbocsájtotta Eszter vakmerőségét, aki felé az aranypálcát kinyújtották, az megmenekült, azt a király szívesen látta.

- Mi az ön királynőn kívánsága, - szólt kedvesen a király Eszterhez. Eszter nem merete azonnal nagy kérését elmondani.

- Csak annyi, - mondta Eszter, -

hogy szeretném, ha a király ma este nálam vacsorázna és magával hozná tanácsadóját Hámánt is.

- Na, ha a kívánság mindössze ennyi, ezt szívesen meg tesszük, - mondta a király, - elmegyek én is, el Hámán is, de aztán jó vacsora legyen.

Eszternek több sem kellett. Olyan vacsorát főzetett, hogy még aki csak a hírét hallotta is jól lakott tőle. És estére várták a királyt.

Meg is érkezett idejében. Mögött e a gőgös Hámán, akinek gőgjét és elbizakodottságát csak emelte, hogy a királynőnél vacsorázhat. Már a vacsora végére értek, a király jókedvű volt, jól érezte magát nagyon.

- Ide figyelj édes feleségem Eszter, én azt hiszem, neked valami mondanivalód lenne az én számomra. Szomorunak látszol.

Hogyne lennék szomorú, én uram, királyom, amikor nemsokára meg fogok halni. Van egy gonosz ellenségem, aki az életemre és népem életére tör. Nem sokáig élek én már.

- Ki mer a te életedre törni, ki az a gonosz, aki neked ellenséged? Eszter Hámánra mutatott.

- Ez az az ember, aki népem ellensége, az a leggonoszabb ember a földön.

A király nem értette. - Hámán? - kérdezte csodálkozva, - még hogy Hámán. Miért mondd ōrá, hogy gonosz, miért ellenséged ő teneked és milyen népről beszélsz?

Zsidó vagyok én. és ez a gonosz ember, mint annyi sokmás gonosz ellensége zsidóknak, pedig az éppen olyan nép, mint a többi. Csak azért olyan szerencsétlen, mert nem a saját hazájában lakik. Ezzel el is mondta sorba,

miért haragszik Hámán a zsidókra és hogy le akarja őket gyilkoltatni mind egy szálig.

A király haragos ember volt. Egyszeribe elfogatta Hámánt és felakasztatta menten, mégpedig arra az akasztófára, amit ő elvakult dühében Mordechajnak szánt. Az ország minden részére pedig elküldte hivivóit és kongyelfutóit, és szétvitette az új parancsot, hogy a zsidókat senkinek sem szabad bántani többé. Ha pedig valaki ezentúl bántani merészelné őket, felfegyverezte a zsidókat, hogy védekezheszenek vitézül. Védekeztek is bátran, ha valaki megtámadta őket.

Elképzelhetitek a zsidók örömét, amikor a hivivók széjjelvitték az új parancsot az országban. Határtalan boldog volt mindenki, ettek-ittak, mulattak, az utcán táncoltak, idegen emberek is megölelték egymást a boldogságtól. És azóta is, ha elérkezünk a tavasz kezdetéhez és itt van újra Ádar 14.-ének napja, akkor megint örülnek, táncolnak, vigadnak, annak az emlékére, hogy Ahasvéros és Eszter idejében milyen szerencsésen megmenekültek. Az örömnap előtt pedig egy napig böjtölmi szoktak, mert Eszter is böjtölt azon a napon, amikor a királyhoz életet kockáztatásával, hivatlanul bement. Úgy is hívják ezt a napot azóta is, hogy Eszter böjtje, az öröm napját pedig Purimnak.

Ez volt a Purim története. Többé pedig sohasem fog velünk hasonló történet előfordulni, mert ha már valamennyien Erebben fogunk élni, ha támad is majd esetleg ellenségünk, védekezhetünk majd ellenük bátran, és megvédhetjük magunkat hősiesen. Nem fogunk soha többé olyan nehéz helyzetbe kerülni, mint Ahasvéros király idejében idegen és hatalomszkodó miniszterek kénye-kedvének

kitéve, mert nem fogunk többé idegen országban élni.

P u r i m T e l - A v i v b a n .

Ismertem egy kisfiút, akit, amíg itt élt Magyarországon Gyurinak hívtak. Egyszer aztán gondolt egy nagyot és elindult Pestről Palesztina felé, akkorra már a héber nevéen nevezte mindenki Judának. Juda sok érdekes és izgalmas kalandon ment keresztül, amíg végül is egy szép nagy hajón eljutott Palesztinába. Éjszaka volt amikor a hajó kikötött, sötét. Szegény Juda akárhogy is várta azt a nagy percet, amikor először megpillantja Erec Jisraélt, alig látott valakit. Csak azt tudta, hogy leültették egy szép, kényelmes autobuszba és vitték azonnal tovább. Aztán egy városba ért, egy gyerekköthöz, de abból sem látott valakit sokat. Igaz, hogy fáradt is volt meglehetősen az uttól és eltörődött, de nem bánta már a fáradságot, hiszen csak azt az éjszakát kell végigaludnia és reggel no, majd reggel megláthatja a régen várt szépséges szép várost Tel-Avivot.

Késő reggel ébredt fel. Hamar felöltözött és rohant egyenesen a kapu felé. Ott találta már egy másik barátja Jozsefet is. Az is éppen városnézésre készült. Elindultak. Hát, alighogy néhány lépést tesznek, valami nagyon furcsa figura kerül elibük. Az egyik lábán bokáig ért a nadrágszár és olyan zöld annak a színe, mint a friss fűnek a réten, a másik lábán sárga volt a nadrág, de ez meg nem ért csak térdig. Csörgős sapka a fején, egészen olyan volt, mint valami bohóc. Egy másik ember rohan felé az utca másik feléről, azon meg olyan katcharuha volt, amelyet a római

katonák hordtak kétezer évvel ezelőtt. "Adlojada" - kiált az egyik figura, a katona a laskinak, - amire a bohócképű az egyik lábát felkapja a levegőbe, a másikon féllábán pedig mint valami motolla kezd körbe-körbe ugrálni. "Adlojada" - mondja egy másik ember is a harmadiknak mély zengő férfihangon, hosszú szakállal majd a gyomráig ér. Tekintélyes bácsinak gondolná mindenki, ha nem kislány-ruha lenne rajta, sokfodros szoknyácska, és a fején, -istenen, a kopasz bácsi fején egy hatalmas rózsaszín masni.

Juda és Jozsef egymásra bántak. Jószágos Isten, micsoda országba kerültek ők? Tekintélyes öregurak kislánynak öltöznek, felnőtten emberek fényes nappal maskarába járnak és féllábon táncolnak? Mi ez? Ez Erec Jiszráél? Juda titokban nagyot csipett a karjába, hogy megtudja nem álmodik-e. De nem álmódott. Mindaz, amit látott igaz volt. És igaz volt az is, hogy az utcasarkon, ahova közben elértek, megszólalt valami zene, és erre a járókklók, férfiak, asszonyok, bácsik és nénik elkezdtek táncolni.

Juda összeszedte minden bátorságát és megszólított egy férfit, akinek a ruhája rendben volt éppen, csak az orrára ragasztott föl egy félméter hosszú műorrot.

- Tessék nekem megmondani, mi ez? Álomországba kerültem én, vagy meseországba, miért hord ön olyan hosszú és hegyes orrot és miért kötött az a nagyszakállu bácsi rózsaszín masnit a kopasz feje bubjára?

- Adlojada - felelte a hosszúorrú és iszonyú nagyot füttyentett egy hatalmas füttylővel és tovább rohant.

- Adlojada - tűnődött Juda, mit jelenthet az.

Annyit már tudtak héberül, hogy a szót le tudtak fordítani. "Mig már nem tudja." De kicsoda és mit nem tud és miért kiáltja ezt a rejtélyes szót mindenki és miért vidul föl mindenki, aki csak hallja.

Egy nagy sereg gyerek közeledett feléjük. Mindegyik kezében zászló, - de a gyerek is, - akár hiszitek, akár nem, a gyerekek is maszkarába öltöztek. A lányok fiuruhába, a fiúk leányruhába, dalolva közeledtek. Mengetegen voltak, ahogy meglátták Jozsefet és Judát, körülvették őket és magukkal sodorták. Az utcán végig szép dalokat énekeltek, zászlóikat lengették, az egész város is csupa zászló volt, meg virág.

- Hova megyünk - kérdezte az egyik gyerektől Juda. És akár hiszitek, akár nem, az a gyerek is azt felelte, hogy "Adejuda." Juda legyintett, - beletörődt abból, hogy itt senki sem tud értelmes feleletet adni és mindenki úgy viselkedik, mint valami rüssög.

Tudom, hogy ti már régen kitaláltátok, hogy pontosan Purim napján érkeztek Judák Tel-Lvivba. És ilyenkor Tel-Lvivben mindenki, de mindenki boldog az ünnepi szaturnális királyi né ünnepét. Purim ünnepén Tel-Lviv városa maga is ünnepi ösztöt ölt. Minden házon zászló, minden ablakon virág, az utcák kereszteződése felett gyönyörű díszlámpákat gyútanak, a város egész lakosságát az utcán tolong. A szaturnális királyi né este mindenki elmegy a templomba és hogy senki soha ne felejtse el, Hámán gonoszságának történetét, hangosan felolvassák Purim egész meséjét, az emberek ujjongva hallgatják a zsidók megmenekülését és Hámán bukásának érdekes történetét. És mindenki olyan jókedvű és vidám, hogy az utcán táncra perdülnek, énekel,

táncol, vidámad egész Tel-Aviv. Másnap van aztan a gyerekek ünnepe. Legjobban szeretnék odavinni benneteket, hogy ti is résztvehessetek a nagy felvonulásban. Mert ezen a napon, ahogy már elmondtam, minden gyerek, de még a felnőttek közül is néhány mindenféle idegen ruhát vesz magára, maskarába öltözik, jelmezbe és álarcba. A fiúk leányruhát vesznek fel, a lányok fiuruhát, hogy annál nagyobb legyen a mulatság. Egyik kislány Eszternek öltözik, a másik egyenesen Sába királynőjének, akivel szintén nagyon érdekes dolgok történtek, talán majd azt is elmesélem egyszer. Szép régi ruhákat vesznek fel, meg a környék tarka parasztruháit, olyan minden gyerek az álruhában, hogy még a saját édesanyjuk sem ismeri meg.

Az összes gyerekeket összegyűjtik egy nagy téren és felolvassák Eszter történetét. Szép képekben meg is mutatják, milyen volt Eszter meg Mordecháj, meg a király, meg a gonosz Hámán, meg mind a többiek akik szerepelnek Purim meséjében. Minden gyerek kezében zászló van és ha Eszter vagy Mordecháj nevét hallják, vidáman meglobogtatják, úgy örülnek a kedves Eszter nevének csak a meghallásakor is.

Aztán kezdődik csak az igazi öröm. Sok álarcos, zászlós gyerek, amugy álarcosan, zászlókkal végigvonulnak az egész városon. Mindenfélé énekelnek, dalolnak, táncolnak, olyan az egész, mint valami pompázatos bál. A vicc szerint pedig ezen a napon bort is kell inni mindenkinek, de annyit, hogy részeg legyen tőle. Olyan részeg, "adlojada", míg már nem tudja megkülönböztetni, hogy ki volt a jó becsületes ember, és ki a gonosz. Innen a titkzatos "adlojada" szó. Bort addig kell inni, amig "már nem tudják" ki volt Mordecháj, és ki Hámán. Ez persze csak

amolyan vicc, de aki a jó, finom, sötét édes karmeli bort megkóstolja, tudja, hogy nem szívesen hagyja egykönnyen abba.

Aki nem látta a tel-avivi purimi felvételét, el sem tudja képzelni, milyen szép. De aki még nem látta eddig, látni fogja talán már a jövő Purinkor, akkorra talán már valamennyien Erecben leszünk. De addig is, amíg itt élünk ebben az országban, csináljuk meg kicsiben azt, amit a boldog palesztinai gyerekek odakint tesznek. Öltözzön mindenki maskarába, legyen egy napra fiú a lányból és lány a fiúból, csináljatok álarcokat, gyönyörű szépet, a szépséges Eszternek, a csufnál is csufosabbat a gonosz Hamánnak. A mulatság kedvéért csináljatok "fordított napot" legyen a legkisebb gyerek, a vezető ezen a napon, és minden parancsát a legnagyobbnak is teljesíteni kell. Alljon előtte háttáka a vezető ezen a napon /tanár, gondnoknő/ és fogadjon szót ezen a napon a legkisebbnek, bármit is kíván. Zászlókkal diszitsétek az otthonokat és mulassatok nagyon-nagyon jól.

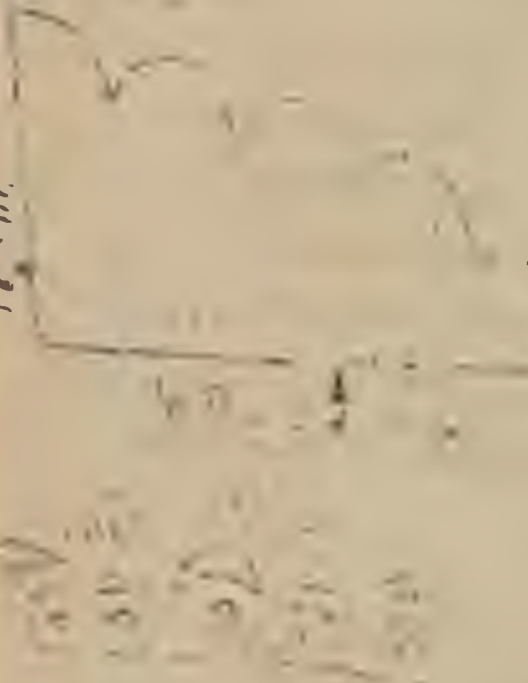
Mellékelten közöljük, hogyan kell purim történetét elemista gyermekek számára elmesélni. Ennek a mesének kell a purimi ünnepély alapanyagát képeznie. Sok meggyondolás alapján nem ajánljuk az olyan ünnepélyt, ahol egy-egy gyerek szaval, vagy szólóban énekel és szindarabot ad elő. Egyszóval nézetünk szerint a gyermekek számára nem élményt, csak izgalmat és primadonnáskodást ösztönük erősödését jelenti a betanult, merev "szereplés". Az ilyen ünnepélyek a szülőknek jelentenek örömet, nem a gyerekeknek. Igazi ünnep, a gyerekért való ünnep az, ahol a gyerek hihetetlen nagy alkotókészségét, fantáziáját és speciális képességét jól kifejtheti. Mindezek alapján a következő sokszor alkalmazott és jól bevált purimi "játékot" ajánljuk:

Meséljük el a gyerekeknek néhány-szor purim előtt egy-két héttel purim meséjét. Kisebb gyerekek örömmel hallgatják ugyanazt a mesét nagyon sokszor is. A purimi játék lényege, hogy purim napján a történetet a gyerekek saját képzelőerejük szerint commedia del arte formájában előadják. Válasszák ki a gyerekek önmaguk közül a szereplőket. Hogy nagyobb vetélkedésnek elejét vegyék, el lehet játszani a történetet többször is válogatott szereposztással. Az eljátszáshoz való eszközök, ruhák, díszletek elkészítése a gyerekek számára a legizgalmasabb és legnagyobb élményt jelenti. Mutatóul néhány kellék elkészítését közöljük:

Királyi, királynői korona:

kettéhajtott kartonpapírosból kivágandó a következő ábra:

alpnérete k.b.27 cm./a gyere-
kek fejbősége 54 cm.körül van/
magassága 15 cm. Az egész felü-
let beragasztható szines, fényes,
esetleg arany színű papirossal.
Másszínű papirosból körök, három-
szögek vágandók ki és "ékkő" gya-
nánt ragasztandó a koronára.

Hátul egyszerűen össze
lehet ragasztani, vagy a meg-
jelölt helyen kivágni és gu-
miszalaggal összefűzni. A leg-
szebb a korona akkor, ha kör-
alaku kis területeket vasta-
gon bekenünk ragasztóval és u.
n. csillámporral szórjuk be. Ez
fényes és gyémántszerű. Csil-
lámpor minden festéküzletben
kapható.

Palást textiliából varrható, ha
ez nincs, krepp papirosból.

Aranypálca készítése:

Erős forgópálca/ne a gyöngye, ez
azonnal törik!/ keskeny arany papiros csikkal
szerpentinszerűen körülragasztandó, a tetejébe
pamutgombolyag, csillámporral.

A katonák számára, akiknek szin-
tén szerepelni kell, mert lényeges, hogy a arab-
ban mindenki szerepeljen és senki se maradjon
ki, csákó készül az ismert módon, papirosból.

Hámán színpadon való társulat.

- Hámán kartonból pajzsot és fegyvert is lehet készíteni. A butorokból trónust összerakni. Hámánnak csuf álarcot tervezni. Minden vezető és minden gyerek alkotóképeségének és ügyességének megfelelően. A lesávozott terület kivágandó és a pajzsok mentén a karton összeragasztandó. Ezáltal lesz domború. A karton szélére vékony dróttal vastagabb drótot erősíteni és a drótot hátul keresztbe is vezetni. Ez a pajzs tartója.

Először nehezen menne, a commédia jeleneteit közösen meg lehet rendezni a városának utcája. Sűrögnék-fórá-kezők /ezt a gyerekek máris csinálják. Hámán megszemélyesítője és Erdreborul előtte. Jön Mordecháj és Eszter. Ezt a jelenetet elmondjuk és a színpadon a szöveget, Hámán dühét, Mordecháj alakítását a gyerekekre játékosan játékosan a számukra, ötletesek, a kedves, eredeti és feltétlenül el kell érni a vezető örömmennyiséget jelent purimmal.

Egy másik jelenet vázlat:

Mordecháj elmegy Eszterhez, Eszter megmondja, hogy meglátogatja a királyt. Az udvaron visszahívják, Eszter mégis megy.

Bizzuk a szövegezést a gyerekekre, szebb lesz, mint bármely betanult szindarab.

Közöljük egy purim "commedia del arte" vázlatos szövegét. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a közölt szöveghez szóról-szóra ragaszkodni kell, minden gyerek szereplő a saját izlése és alkotókészségének megfelelően szabadon változtathat rajta.

A mi purimunk. 4.

/Román eredeti után/

/Motti és Rina - kisfiu és kislány jelmezben vannak, álarcot viselnek. Motti a purim szokásjog engedelmével lánynak, Rina fiunak öltözött.

Motti: Ha-ha, milyen jól ~~est~~ rajtad a fiuruha!

Rina: Te is, mintha született kislány volnál! Mulatnak majd a többiek, mikor nem fogják tudni, melyikünk a Motti és melyikünk a Rina.

Motti: Csuda kíváncsi vagyok, hogy ők kicsi dának öltöznek? Nagyon figyelj át, hogy mindjárt felismerjük őket, ~~éne~~ ~~to~~ ~~gva~~ / Pszt! Lépéseket hallok! Gyérünk, tegyük fel gyorsan a maskarát, nehogy rájöjjenek, hogy kik vagyunk. /
/Gyorsan öltözködnék/

Álarcosok: /Jönnek/ Mi vagyunk Ahasvéros perzsa király miniszterei! Helyet, Motti, meg Rina!

Motti: /Rinához/Látod nem ismertek fel bennünket. Ha-ha-ha !

Rina: Dehogy is ismertek meg. De vajjon ók kik. Esküszöm, Mose és Baruch.

Álarcsok: Hí-hi ! Buták vagytok, nem találtások ki. Ne is fáradjatok, mert ezen az estén mi Biktán és Teres vagyunk, Áhasvéros király két hűtlen minisztere, akik meg akarjuk ölni a királyt. Van is nálunk konyhakés. Nehogy eláruljátok valakinek titkunkat, mert akkor a ti nyakatokat is elnyisszantjuk. Teres testvér, drukkolok, hogy az öreg és bölcs Mordecháj meghallhatta azt, amit megbeszéltünk a gyilkosságról a palota kapujában. . . Mit gondolsz ?

Biktán: Pszt ! Csönd ! Jön a király Hámánnal.

Motti és Rina: Hu-ha ! milyen gyönyörű maszka van a királynak ! Fogadjunk, hogy ez Zév.

Király: Fenét Zév ! Én Áhasvéros vagyok ! aki 127 vár felett uralkodom. Hajoljatok meg színen előtt, mert én hatalmas ur vagyok ám ! /Sinogatja a szakállát, de az leválik. / Csak a szakállam nem akar megragadni, -- no nem baj, majd megkorbácsoltatom szolgáimmal.

Motti: Hatalmas vagy, de nem vagy nagyon bölcs, mert hallgatsz az utálatos Hámán tanácsaira.

Hámán: Hallgassatok, mert dühös leszek és nem játszom tovább!

- Motti: /Kiölti a nyelvét, agrálva örvendezik/ Hi-hi, te vagy a mérges Morcl! Felismertelek!
- Hánán: /Bögve/ Én nem akartam Hánán lenni, de nem találtam más maszkot és most ti kiröhögtök... Nem ér a neven, nem játszom tovább!
- Rina: No, ne bömbölj, elrontod az egész mulatságot. Hánán nélkül nem játszhatunk purimi szindarabot...
- Hánán: /Szipog/ Na jó, Rina. A kedvedért csinálom ezt a nyavalyás Hanánt!
- Rina: Nem vagyok Rina, én Motti vagyok.
- Hánán: Na, ne izélj! Azt hitted, nem tudtam, hogy te Motti vagy?
- Motti és Rina: /nevetnek/
/Mordecháj jön/
- Gyerekek: Ni-ni, itt jön Mordecháj, ki vette fel az álarcát?
- Mordecháj: /Megvastagított hangon/ Felséges királyon, én vagyok Mordecháj, a zsidó, aki a te országod földjén élek és az Istenem méltónak talált arra, hogy meghalljam a titokzatos éjszakában, amint ez a két gazfickó, Biktán és Teres kitervezte a te meggyilkolósodat. Azért mondom el neked ezt az izét, hogy megmentsem értékes életedet.
- A király: Fogjátok meg ezt a két jómadarat, katonák. És te, Hánán ird be ezt az egészet a történelmi aranykönyvébe, amely

az én uralkodáson eseményeit foglalja magába, aztán szólj majd, hogy megjutalmazzan Mordehájt.

Hánán: Ugy lesz, királyon. Azaz, hogy izé, - fejét vakarja/ épen ezt a Mordecháj, ezt a zsidót irjan be a könyvbe, aki nem akar meghajolni előttem? Na nem baj, majd még kitolok vele.

A király hírnöke: Figyelen! Figyelen! Jönnek az az összes országok legszebb lányai, s köztük a legeszegebb lány. Olyan szép, mint a legeszegebb csillag. A legeslegfénylőbb csillag, Eszter, a királyné!

Mind: Eszter! Eszter! /táncolnak/

Hánán: /Közeledik a királyhoz/ Fenséges királyon, mi itt vigadunk és táncolunk, s közben elfelejtkezünk az ország fontos ügyeiről. A legfontosabb ügy, hogy közöttünk él egy nép, a zsidók, amely nem veti magát alá, a mi akaratunknak. Ennek a népnek el kell tűnnie, hogy mindig szabadon ihass és táncolhass.

Gyerekek: Nyavalyás!

A király: Jó, legyen, ha te mondod, Hánán, aláírom, bár csuda dolog elpusztítani egy aláírással egy egész népet.

- Gyerekek: Milyen buta Ahasvérus! Mindent elhisz, amit Hámán mond.
- Rita: Csend! Itt jön Eszter. Éppen inádkozik és az angyalok kísérik ináját az egetbe. /Eszter belép./
/Tánc. Eszter inája./
- Mordecháj: Ne féljetek már, gyerekek! Az ő inája biztos eljutott az égbe, az Isten meghallgatja és segít nekünk.
- Eszter: Hallgass meg, királyon. Te nem tudtad, hogy én Mordecháj unokahuga vagyok. Azé a zsidóé, aki megmentette az életedet. Én jövök ma hozzád és kérek az én népeimnek, amely a halált várja és keserű sorsát siratja. Válassz tehát, királyon! Vagy engem ölsz meg, megmentőddel, Mordechájjal együtt, vagy Hámánt, aki örökké aljasságokra biztat. Nagyon szeretném, király, ha inkább ezt a gonoszt ölnéd meg.
- A király: Most már értem, hogy milyen undok vagy te, Hámán. Ilyen gonosz tanácsosok nem kellenek udvaromban. Tel foglak akasztani az ártatlan zsidók helyett, akiket, ki akartál irtani!
- Mind: Hedat, Hedat! Most aztán kezdődjék a vigság és mulatság. Itt jön Mose, Dávid, Jákob, Béni, Hasszidoknak öltözve. Csuda hasszid táncot járnak majd nekünk.

- Hasszidok: /Konolyan/ Köszönjétek meg a
 mi Istenünknek, áldott legyen
 az ő neve, - azt a nagy csodát,
 amelyet Eszter révén tett annak-
 idején és az összes csodákat, a-
 melyeket velünk tett azóta. Amen.
- Hámán: Én pedig ledobom ezt az álarcot,
 tudom már Hámán szerepét s nem a-
 karon, hogy a végén csakugyan fel-
 akasszanak.
- Hasszidok: Gyertek testvérek. Táncoljunk egy
 hasszid horát. Játsszunk és dalo-
 lunk az Ur dicsőségére.
- /Hásszid, óra/
- Hirnökök: Félre! Félre! Félre, emberek! Jön-
 nek a világ legnagyobb királyai-
 nak a bohócai, hogy felvidítsák a
 zsidó népet!
- /Bohócok tánca/
- Kukták: /Betáncolnak/ Mi vagyunk a kirá-
 lyi kukták és hozzuk a slach ma-
 not.
- Mind: Jaj, milyen gusztá ételek!
 /Esznek, miközben a kukták tán-
 colnak/
- Gyerekek: Pszt! Pszt! Milyen szép dal ez!
 halljátok? Mintha palesztinai
 dal lenne... Ki lehet az, aki
 ilyen szépen énekli hazánk da-
 lait?
- Chalucok és /Szerszánckkal és kosarakkal a
 Chalucák: vállukon/ mi vagyunk a zsidó
 chalucok!

- Gyerekek: És ilyen jelnezt huztatok erre a purinra?
- Chalucok: Igen, ezt a jelnezt vettük fel, de nem vetjük le Purin után sen. Soha többé!
- Gyerekek: /Csodálkozva/ Nem?
- Chalucok: De nem ám! Mert a lelkünk is hozzá öltözött ehhez a ruhához. Mi drága hazánk munkásai leszünk!
- Gyerekek: Mi is - mi is azok szeretnénk lenni...
- Chalucok: Nagyszerű! Akkor gyertek táncoljatok velünk egy palesztinai herát... Ma táncoljunk együtt, holnap dolgozzunk együtt!...
- /Előbb csak a chalucok majd mindannyian táncolnak. A tánc végen egyik felkiállt:

L'sana habas Irusalain.

/Mindnyájan egy héber dalba kezdenek /

Függöny.

Gyerekek: És ilyen jelmezt huztatok erre a purimra?

Chalucok: Igen, ezt a jelmezt vettük fel, de nem vetjük le Purim után sem. Soha többé!

Gyerekek: /Csodálkozva/ Nem?

Chalucok: De nem ám! Mert a lelkünk is hozzá öltözött ehhez a ruhához. Mi drága hazánk munkásai leszünk!

Gyerekek: Mi is - mi is azok szeretnénk lenni...

Chalucok: Nagyszerű! Akkor gyertek táncoljatok velünk egy palesztinai herát... Ha táncoljunk együtt, holnap dolgozzunk együtt!...

/Előbb csak a chalucok majd mindannyian táncolnak. A tánc végén egyik felkiált:

L'sana habes Irusalaim.

/Mindnyájan egy héber dalba kezdenek /

Függöny.

LELTÁROZVA